

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pešti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrť leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrť leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. za mesec, 30 kr. za četrť leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrť leta 2 gold. 50 kr., po pešti prejemati za četrť leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četrť stopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. — Ogravnštvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši

Cislajtanija in Hrvati.

Iz Zagreba 29. maja. [Izv. dop.]

V 115. šte. „Slov. Nar.“ je dopis „od Save“, v katerem se konstatuje, da so Slovenci z velikim navdušenjem pozdravili poročilo žurnalov, da je namen potovanja Nj. Veličanstva v Dalmacijo to, da bi se Dalmacija s Hrvatsko zedinila, in potem s Cislajtanijo zvezala. Ker sem tudi jaz o tej kombinaciji že dvakrat v „Slov. Nar.“ pisal, naj mi bode dovoljeno, da povodom omenjenega dopisa „od Save“, še v tretje o tem predmetu katero rečem.

Ali je v merodajnih državno-politiških, ali recimo naravnost, v dvorsko-dinastiških krogih kombinacija, Hrvatom Dalmacijo pod tem pogojem vteloviti, da se od Ogerskega odcepijo in s Cislajtanijo združijo, to nij izvestno. Dopis v „Avgsburgerici“ bi pa dal slutiti, da je vendar nekaj v tej stvari. Pa pustimo to neizvestnost na strani, ter rajše konstatujmo, da obstoji mej jugoslovanskimi narodi težnja, združiti se v eno državno telo. In združenje se more samo na temelji te težnje započeti in izvesti. Dopisnik „od Save“ postavil se je v tem vprašanji na slovensko stališče, povdarjaje zlasti koristi, ki bi jih slovenski narod po izvedenji kombinacije pridobil. Jaz bi pa dejal, da se mora ta kombinacija z višjega t. j. iz jugoslovanskega gledišča presojevati. Po zemljevidi se s prstom lahko gore in ravnine, morja in puščave prehodijo težavno je pa vse to peš prepotovati. Politčne kombinacije je lahko izmisliti, i zvesti pa sploh jako težavno. Prvo vprašanje je: ali bi se hoteli Hrvati od Ogerskega odtrgati in s Cislajtanijo združiti? Odgovor je: eni bi, drugi ne bi. Brez hude notranje

borbe gotovo ne bi šlo. Notranji mir je pa za hrvatski, po dolgoletnih političnih borbah vtrujen narod sedaj pogoj, ne njegovega napredka, nego vprav njegovega obstanka. Dalmacija je sicer jako zapeljiv dar, pa bati se je, da ta dar nij danaeski dar. Drugo vprašanje je: ali bi hoteli Magjari kar tako Hrvate iz svoje državne zveze izpustiti? Iz dobrega gotovo ne, in na zadnje bi ne mara, še enkrat prišlo mej Cislajtanijo in Ogersko kakor leta 1849., do vo jne. — Avstrijski Nemci tudi ne bi bili bog ve kako veseli, Hrvate v rajhsratu videti. Saj imajo uže na Čehih, Poljeh in Slovencih dosta težke svinčene podplate. In kdor misli, da bi hrvatski zastopniki slovanskej opoziciji v rajhsratu do večine pripomogli, ta se tudi vara. Slovanska opozicija žalibog v rajhsratu nij bila dosedaj še nikoli složna in solidarna, da tudi z vstopom Hrvatov ne bi bila; sicer pa vemo, kako lahko se umetnim načinom manjšine v večine, in narobe večine v manjšine preobračajo. Hrvati bi bili na Dunaji ravno tako v manjšini, kakor so v Budim-Pešti kljubu temu, da skupaj sede s Srbi, Rumuni in Rusini.

Hrvati bi si tedaj nič ne pridobili, če bi se na mesto v Budim-Pešti na Dunaji majorizovati dali. Vpraša se, ali bi Slovenci s tem kaj pridobili? Tudi ne mnogo. Bili bi z Hrvati ravno tako zedinjeni, kakor so bili zedinjeni z njimi pod Bahovo centralizacijo, kakor je z njimi denes zedinjena Dalmacija, in kakor so zedinjene slovenske pokrajine s tem, da poslanci iz vseh njih skupaj v lesenjači na Dunaji sede. Zedinjenje Dalmacije in Slovenije z Hrvatsko ne sme iti skoz Dunaj, kakor bi dunajski državniki radi, nego mora iti skozi Zagreb! Kdor

Hrvate na Dunaj vabi, ta je ravno tako njih in Jugoslovanstva neprijatelj, kakor oni, ki jih hoče za veke na Budim-Pešto priklenjene držati. Kdor nema drugam skočiti, nego ali v ogenj, ali v vodo, naj raje tam ostane, kjer je. Sicer je pa Magjar že zmirom manj nevaren za Hrvate, in sploh za Jugoslovane, nego je Nemeč, in tudi Slovenci bi na boljsem bili, če bi z Hrvati na mesto na Dunaji, v Budim-Pešti v parlamentu skupaj sedeli, in politično razumnejše bi bilo, če bi Hrvati Slovence prigovarjali naj se od Dunaja odcepijo, in z njimi zedinijo pōtem Budim-Pešte, nego narobe, da Slovenci Hrvate prigovarjajo naj se potem Dunaja z njimi zedinijo.

Hrvatska je samo po ogledu od Ogerske odvisna, v kulturnem pa še zmirom od Nemčije. Magjarsčina se mora po Hrvatskem s svetilnico iskati, in se še ne bi našla, nemščine je pa še zmirom za cele senene voze v deželi. Politično položje je za Hrvate denes povolnejše, nego je bil kedaj poprej: na Dunaj se vabijo, v Budim-Pešti se boje za nje, vojna krajina bo prej ko slej kot zrelo jabolko v njih naročje padla, v Dalmaciji se dela na združenje, stara se prebujeva, Slovenci gledajo upljivo v Zagreb, in Bosna? — naj uže bo kogar koli, dušno je tudi vsaj na pol uže hrvatska. Cela periferija gravituje na hrvatsko osredje. Nes pametno bi bilo, če bi Hrvatje to svoje izredno povoljno politično stanje s priklonjenjem k Cislajtaniji lahkomišljeno od sebe vrgli. Sicer bo pa denašnja situacija do doponovljenja finančne nagodbe mej Cislajtanijo in Ogersko, in mej Hrvatsko in Ogersko leta 1877. ali do rešenja bosniškega vprašanja nespremenjena ostala. Odkar je ruski cesar vojskin oblak na Rajni razpihal,

Listek.

Rokovnjaški jezik.

(Konec.)

Nekaj pogovorov z rokovnjači.

Ti lobov kumerč, nihto na stenij longov te, scer zna grile z bincgarje prvolhat in te unemat.

Pirgej, že volha, ga nihto na sponaš, upetej, če magoš.

Kdo te je v to šrencenco prtanov?

Ta grile z bincgarje.

Kaj s' pa lobovga umohov?

Ti slab človek, ni kar ne stoj dolgo tu, sicer bi znal berič z vojaki priti in te odpeljati.

Glej uže gre . . . uteci če moreš.

Kdo te je v ječo pripeljal?

Berič z vojaki.

Kaj si slabega naredil?

Ma volajo, de biv unemov.

Kaj milaš za 'nga federmana, k' te frogaja?

Jest tega po rufajn še nihto na knajsam.

Če si kaj unemov, al kej drugga lobovga umohov, hibej per frogajn, da se nihto na zašmalaš.

A, nihto se na bojej, na bom pregrandov' šmalov.

Kako t' nufajne šmekaka to?

Nufajne je to bonov', pa le grona noben nihto na pertana.

Hočejo, da sem kradel.

Kakega gospoda imaš, ki te izprašuje?

Jaz tega po imenu še ne poznam.

Če si kradel, ali kaj drugzega hudega storil, pazi pri izpraševanji, da se ne zagovoriš.

A, ne boj se, jaz ne bodem preveč izpovedal.

Kako ti dopade jedtu?

Jed je dobra tu, le vina mi nikdo ne pri-nese.

Grona te magoš pošat, če ga volaš burbat.

Nihto na milam blin-kov, ga tud ne mojam pošat.

Kě s' pa ti protamov?

To pa nihto nobe-mo borncce na šmalam.

Al si biv že ktirkatov v fongaju in v frogaju stenov?

En katov za'n malov ferlakajna in pa unejmajna.

Kdo pa te je tistkatov v šrencenco prtanov?

Same šerkeljne.

Vina si moraš kupiti, če ga hočeš piti.

Denarjev nemam, tudi ga ne morem kupiti.

Kje si pa ti prav doma?

To pa nobenemu resnice ne povem.

Ali si bil uže kedaj v zaporu in pri izpraševanji?

Enkrat zaradi malega tepeža in pa tatvine.

Kdo pa te je takrat v ječo pripeljal?

Sami kmetje.

obračajo se oči vlevlastij zopet na Orijent, in mogoče, da se na Orijentu še pred revanšno vojno kaj zaneti.

Toliko v razjasnitve in v pomirbo tistim Slovencem, ki misle, da bi se stvari na slovanskem jugu na bolje preobrile, če bi Hrvati za dar Dalmacije v dunajski rajsh-rat šli.

—r.—

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 1. junija.

Cesar je odlikoval poljskega ministra Ziemiakowskega, imenovavši ga svojim tajnim svetovalcem. — 31. maja je cesar odprl novi kanal Donave svečano.

Isto tako je cesar mnogo oseb odlikoval po povodu svojega potovanja v Dalmacijo. Tržaški namestnik Pino je postal tajni svetovalec, goriški deželni glavar Coronini je dobil orden železne krone drugega reda, komtur križ Franc-Josipovega reda so dobili: tržaški župan Angeli, grof Attems v Gorici, Jos. Morpurgo v Trstu, vitez Porenta v Trstu in dr. Dalje orden železne krone tretjega reda: dr. Pajer v Gorici, župan goriški Perinello, nam. svetovalec Rinaldini v Trstu; dalje plemstvo je dobil mej družini Andrej Pavletig, predsednik trg. zbornice v Gorici; viteški križ Franc-Josipovega reda: škofijski tajnik Globočnik v Gorici, direktor gluho-nemice v Gorici, župan v Sežani Karel Poljaj; zlati križ s krono so dobili: direktor zavoda za zanemarjene otroke v Gorici, Kumar, župan v Ajdovščini, Daniel Godina, župan v Kanalu, Fr. Malnik, fajmošter v Lovrani, A. Sterk, posestnik v Drniši, Anton Strklaj; srebrni zaslužni križec: čepovanski župan Kofol, rifenberški župan Andr. Robič, ternovski župan Winkler. In še mnogo drugih je odlikovanih.

Konfiskacije začenjajo tudi nemški listi malo okušati. Komaj je potrjena konfiskacija graške "T.", uže je bila tudi linška "Tagespost" konfiscirana. Ti listi so molčeli ali glasno odobraval konfiskacije naših slovanskih listov, sedaj prihaja pa vrsta tudi nad nje. — Prav, vsaj bodo videli, kam vodi psevd- ali nemški liberalizem.

V **hrvatskem** saboru je 31. pr. m. dr. Mikanec stavil na bana dve interpe-laciji. 1. Zakaj se predlogi, ki se tičejo Hr-vatske, stoprv potem svetlej kroni predložijo, kadar privoli ogersko ministerstvo. 2. Zakaj je tiskovni zakon še le v sedmem mesecu potem, ko je sklenen bil, najvišjo kraljevsko potrdbo dobil.

Na **Ogerskem** nehata v polovici tega meseca dva večja lista izhajati, "Magyar Politika" in "Közérdek", a ustanovi se nov konservativen list "Velet népe" (vzhodni narod), katerega hode uredoval Kalaj — do-sedaj konzul v Belgradu.

Iz **Debreczina** se brzojavlja 31. maja, da je Tisza tam poslanski račun dajal. Re- kel je, da se Ogerska ne more od Avstrije popolnem ločiti, pač pa mora gledati po prijateljski nagodbi kupijsko zvezo na novo uravnati. Tisza je obljubil, mandat sprejeti.

Vnauje države.

Rumunska zbornica se je 31. maja odprla. Prestolni govor naglašja, da se mo- rajo pogodbe in postave spoštovati.

Iz **turškega Prizrena** se piše, da je v okraji Vibre nastal mej tamošnjimi slovanskimi kristijani krvav upor proti kri- vičnim Turkom, čijih poveljnik Ali-paša se je le s težavo pred uporniki rešil v Monastir. Upor nij še udušen, vendar le bolj krajen. Ko bi kaj od zunaj vmes prišlo, lahko bi se razširil.

Iz **Pariza** se javlja: Kompromis mej republikanci in mej vlado je navzlic volil- nega vprašanja gotov.

O **prusko-avstrijske** "prijatelj- skej" razmeri se piše iz Pariza londonskemu "Observer"-ju, da je Prusija v novejšem času Avstriji infamno ponudbo naredila, naj s cislejtanskimi provincijami zopet v "nem- ški bund" stopi, kakor pred vojsko l. 1866. Baje grof Beust, ta za Avstrijo nesrečni člo- vek, v tem smislu ruje in intrigira! Velikan- ska večina avstrijskih prebivalcev pa o tem ne bode hotela nič vedeti in tudi naši dr- žavniki ne, če niso slepi in gluhi.

V **Berlinu** tajé, da bi bil ruski car mir pridigoval, češ, da za to nij bilo po- voda. Kdo Nemcem veruje še!

Iz **Španije** se poroča, da je bil kar- listični vodja Dorregaray v bitvi pri Alcora tepen, ranjen, in je bežal, izgubivši 70 mrt- vih in 200 ranjenih. — Tudi pri Balanguera so bili Karlisti tepeni, kakor se iz Barcelone javlja.

Dopisi.

Iz **Maribora** 31. maja [Izv. dop.]

Zadnjič sem Vam bil pisal o škandalnej ju- stici, kakoršna v Mariberu vlada pod tacimi sodniki, kakor je Bauman. Denes naj ome- nim, da imamo še en tak individuum, ki je tudi original mej pravosodniki, namreč avskul- tant Piks. Tega človeka porabljaajo včasih adjunkti za izpraševanje prič, a tudi ne raz- ume slovenski in se nad stranko grdo za- dere: "Ich versteh' nichts bindisch." Da ne zna, temu je kriva sama nemarnost in lenost. On je v Mariboru rojen, kjer se slovenski jezik govori in vsak dan potrebuje. Če so se ga juristi naučili, ki so iz Nem- škega k nam prišli, bi se ga bil vendar lahko tudi en mariborski Piks.

Še ena v nemškutarstvu važna oseba je g. Elschnigg, ravnatelj učiteljskega izobra-

ževališča. On je uže dospel do prepričanja, da se na slovenskem Štajerju potrebujejo le nemški učitelji, in da našega narodnega je- zika nij treba. A o tem moževi vam bom obširno pisal, kadar več dat zberem in ga bom posebno priporočil, da se v Gradci in na Dunaji od katerega naših poslancev kakov korak stori. — Ravno tako o gimnazijskem ravnatelji in o necih profesorjih.

Iz **kamniškega okraja** 31. maja. [Izv. dop.] Čitaje slovenske časnike, črne in bele, smo se mnogokrat uže z ve- liko zadovoljnostjo osvedočili, da, kadar gre za mačkino švrganje, omolkne pametnejša stranka, ker katero brezvspešno pričkanje ne ostane nikdar brez žalostnih nasledkov? A v razpravi resnih in vevlačnih stvari je treba, da se dožene do sporazumljenja, do odkritja gole istine. "Slovenski Narod" nam v štev. 113. objavlja poročilo občnega zbora "slovenske Matice", in omenja, da delovanje tega društva ne zadostuje.

Treba se bode vendar volitev udeležiti in v odbor še druge može voliti. Za to bi morali vsi biti, ker vsak resnicoljuben človek je željen nasprotni misli čuti, ter jim, ako jih za boljše spozna, gotovo tudi pri- trdi. — Sicer smo res žalibog navajeni, po- sebno v zadnjih dneh, občudovati ljudi, ka- terim se je tako rekoč na pladnji predstavl- jala istina, ali priznati jej niso mogli. —

Mi bi radi videli, da gre stranka poleg stranke, da sedeluje stranka s stranko v odboru, kjer je vzajemne delavnosti za bla- gost narodovo toliko potreba. Ali kjer drug drugemu ne da obstanke, treba, da si ga sam pribori; zatoj bi prihodnjo volitev od- borovo radi videli drugače vršče se.

Iz **Št. Ruperta** (na Dolenjskem)

26. majnika. [Izv. dop.] Nemškutarška hidra pri nas nikdar ne miruje. Hitro, ko je pre- vzela g. Fr. Stergar agenturo banke "Slove- venije," uže so imeli naši nasprotniki nov uzrok zabavljati čez ta naš zavod, in čez Slovence sploh, da vam nij mogoče vsega opisati. Nekov kramarček G., po domače M., h kojemu naš Dolar najgosteje zahaja, ker si v nobeno drugo hišo ne upa, i pri katerem izdaje povelja, kako se imajo nem- škutarčki proti nam Slovencem vesti, je Francu Bercerju, ki se je pri "Sloveniji" zavaroval, pravil, da je on (Bercer) denar, ki ga je izdal za zavarovanje pri "Slove- niji," toliko kot proč vrgel. Tudi proti dru- gim, n. pr. proti gosp. Zimi, je zabavljaj oni nemškutar. Nij še dolgo tega, da si je naša nemškutarija še drugo sredstvo izmis- lila, izpodkopavati i ob kredit spraviti na- rodni zavod. Neko nedeljo okliče se javno v Št. Rupertu, ter nasvetuje neki graški za- varovalni zavod (češ, da je pri tem najvar- nejše, zavarovati se, ter da je mnogo ceneji zavarovanje, kot pri nekem kranjskem za- vodu (Sloveniji)". A kar je najčudnejše pri onem oklicu, da nema nobenega podpisa. Neki gospod, ki je oni oklic prečital, se je čudil, da je oklic brez podpisa, kajti to je popolno nepostavno, da se nekaj oklicuje, za kar, ker nihče nij podpisan, tudi nihče odgovornosti prevzeti ne more. Podpisan pak mora biti pri vsakem oklicu občinski predstojnik, župan, oziroma njegov namest- nik. A gospod Dolar je menda slutil, da je oklic nekako nepostaven, ter ga ne mara zarad tega nij hotel podpisati. Kajti ta mo- žicelj ima vendar mnogo strahu pred sod-

Al niht niš magov upetat?

Koko bom magov upetat, k' je t'ko gran- dov šerkelnov po me pervolhov.

Kč so te test ko- tov upirgal?

Na firaajn, kje je mogova dirnica tud tam bilova, in za me nufajne pahova.

Ka za 'n nufajne t' je tojova dirnica spahova?

Nihto drugja k' ju- dovno, makarone in s polivko zamahan'.

Al t' je tud kej gro- na pertanova?

Ali nijsi mogel uteči?

Kako bi mogel ute- či, ker je tako veliko kmetov po me pri- šlo?

Kje so te takrat dobili?

Pri ognju, ker je tudi moje dekle bilo in za me jed ku- halo.

Kakovšno jed ti je tvoje dekle skuhalo?

Nič družega, kakor meso, žgance z juho zabeljene.

Ali ti je tudi kaj vina prinesla?

Mi ga je pertanova enga bonovga grana in se m' je tist katov v tiste šume na t'mo firajne toko bonov vižov, de še ne tko, kar lebam.

Zdej pa nihto več na šmalej, ak ne zna ta bincgar, ke ne baj- tov na birgajn stena, hamlov birat, al pa en sponar birgat.

Besede v tem pogovoru sem ravno tako zapisal, kakor stoje v izvirniku (le črkopis je popravljen), da se ložje spozna, kateremu podnarečju se bliža ta govorica.

Gradec, 16. maja 1875.

Prinesla mi je prav dobrega vina in ta- krat se mi je v tistem gozdu pri tistem ognji tako dobro godilo, da še ne tako, od kar živim.

Zdaj pa nič več ne govori, če ne bi znal vojak, ki ne daleč od tu na straži stoji, naju slišati, ali pa kak nadzornik poslušati.

Alfonz Pavlin.

nijo, I tudi ž njim združena svojat nema vse one sigurnosti v svojem delovanju, kot poprej. Ker se je torej oni oklic brez županovega podpisa javno objavil, je-li nij to nepostavnost, ki bi se morala ostro kaznovati? Ne vé li Dolar, da je on odgovoren za takove oklice, ki imajo namen, spraviti solidni narodni zavod ob kredit? Naznanjam i objavljam to zadevo v vašem veleocenjenem listu, da svet izvé, kakovih protipostavnih sredstev se naša nemškutarija poslužuje v svojem boju proti svojej lastnej slovenskej krvi. Morebiti bode vodstvo banke „Slovenije“ storilo kakov korak proti tem rovarjem, da si ovaruje svoj kredit, svoje ime. To storiti, je vodstva dolžnost.

Gosp. Fr. Stergar-ju je ta svojat iztrgala po noči plakat od banke „Slovenije.“ Godé se torej pri nas reči, ki kažejo globoko podlost i propadlost naših nemčurjev. A vedite vi nemčurji, prišel bo dan, ko se bomo izplačali, ako se do takrat še niste poboljšali!

Se vé, da imajo sedaj ti renegati mnogo opraviti, ker uže vidijo, da se jim tla pod nogami majo. Zadnje sile torej uže napenjajo, da se rešijo potopa. A pomagalo jim ne bode nič. Vse, kar je gnjilega, protinaravnega, mora poginoti: tako je tudi z nemčurstvom.

Največ se imamo zahvaliti, da s slovenščino napredujemo, vrlemu narodnjaku gosp. Karlu Jančingerju, ki ima od te nemčurske svojate tudi mnogo trpeti. Kakor povsod, tako tudi proti temu upotrebljajo največje laži, najbrezbožnejša sredstva, da bi ga spravili ob dobro ime. Nadejamo se, da bode oni gospod z isto odločnostjo, isto energijo, kot do sedaj, odbijal nepošteno nasprotnike od sebe. Torej ne vdajmo se!

Iz Čateža na Dolenjskem, 30. maja. [Izv. dop.] Nebrojno je dandenes krčem ali oštarij po dolenjej kranjskej deželi, kodar sladko vince raste. Mej njimi pa večina taci, ki ne plačujejo niti patenta za oštarijo, niti daca od vina. A ti eni ljudje na vso moč trdijo, da jim sedanja postava nikakor ne preprečuje, vino na bokale, poliče in maslice točiti in prodajati malo ceneje, nego v javnej oštariji. So tudi eni, ki nemajo niti svojega vinograda, marveč vina v jeseni nakupijo, potem imajo pa oštarijo brez daca, dokler imajo kaj vina. Ali je sedaj res tako dopuščeno, ali ne? jaz bi rekel, da ne. Ako pa, naj bomo znanprej pa tudi javni oštirji prosti tega plačila, namreč daca od vina, ki smo morali do sedaj velike patente, davke od dohodkov in dac od vina plačevati. — To uže zopet ne more biti, kaj ne? A če bi bila taka, morali bi oni gospodje, ki so prevzeli c. k. dac črez veliko škodo, izgubo trpeti.

Ako bi se ti skrivni oštirji, ki po hramih tavernajo, kjer se mej pivci dostikrat kaj nerodnega zgodi, vname prepri, večkrat tudi začnó se po klasji eden drugemu udrihati, da je joj, ostro s kaznijo obiskali, ako bi se prepovedale te skrivne oštarije, to bi bilo prav.

Iz Bele krajine 29. maja [Izv. dopis.] Čitatelj slovenskih novin lahko izprevidi, kako lepo se sastajajo slovenski narodni učitelji v bližnjem našem Štajerskem v pogovor o šolskih in narodnih predmetih. Pri nas na Dolenjskem je vse mrtvo. Učitelji so zbegani; boje se preveč nekojih stra-

hov in to je žalostno. Pa kaj hočemo — ko je človek v vsakem trenotki obdan od ničlastih špicljev, kateri vsak njim neljub izraz prenašajo višjim krogom. Pa, na svetu traje vse le kratek čas — upamo, da se bo i pri nas stvar presuknila.

V Belej krajini je i neko učiteljsko društvo na narodnej podlagi. Čudimo se le, da se predsednik tega društva malo zanima zanj. Človek je lahko pobožen — a, da bi celo društvo moralo zaradi ene osebe imeti prepobožni značaj, to ne gre. Učiteljsko društvo je zelo potrebno; a vsako društvo mora kaj delati, ne pa le na papirji in na sprejemnicah ime nositi. Nadejamo se, da bo g. predsednik tega društva malo nanogo stopil in vpihal mu zopet močnejši živelj; gotovo bi pristopilo k učiteljskemu društvu še mnogo učiteljev — ako bi bilo društvo delalneje. — Nekateri strahopetneži se boje celo usta odpreti o pravem času — pa to je nasledek moralčno slabega terorizma.

Domače stvari.

— (Ljubljanski škof) je postal g. dr. Pogačar. Tako je bila včeraj po vsem ljubljanskem mestu govorica razširjena. Po tem tacem smo bili mi s zadnjo protivno novico, vojeno v klerikalnih krogih, mistificirani, da si direktno od našega vira ne nalašč.

— (G. Widman.) o katerem je svoje dni v. Vestenek pisal v „L. Tagblattu“, da je le „Platzhalter“ in da je nezaslišano, da tak človek namestu kacega domačega v Ljubljano za c. namestnika pride, postal je te dni pravi in celi načelnik deželne vlade kranjske. Zarad kakovih zaslug? — o tem ne moremo resnično pisati, ker g. Widman je tako liberalen, kakor iz izkušnje znano, da bi nas precej konfiscirati dal.

— (G. v. Kaltenegger) iz manjšine kranjskega deželnega zbora imenovani kranjski deželni glavar je imenovan za c. kr. dvornega svetovalca z naslovom in značajem. Menda zarad našim bralcem uže znane nepristranosti v deželnem zboru.

— (Banka „Slovenija“) je imela predvčeranjem svoj občni zbor. Zastopanih je bilo samo 481 glasov s kacími 30 delničarji. V odbor so voljeni: za predsednika: gosp. Mihael Staré, za svetovalce gg.: Andrej Jeglič, Peter Kozler, Valentin Krišper, Franc Potočnik, Karel Rudež, Dr. Poklukar, Peter Graselli, Hugo Turk, Josef Zenari, za namestnike gg.: Primož Ribnikar, Jože Matevž, Pavel Skalč, Dragotin Florijan, za revisorje gg.: Dragotin Žagar, Luka Robič, Janez Vičič, za namestnika: Josip Lozar, Anton Vrhunec.

— (Kranjska eskomptna banka) je uže založena, ker je dotični akcijski kapital preskrbljen, ter začne svoje delovanje 1. januarja 1876. leta.

— (Bolnišno podpornega in oskrbovalnega društva kegljanje za dobitke.) Kakor je razvidno v inseratnem oddelku denšnjega lista, napravi to društvo v g. Avrovem vrtu pri belem konjiču od 5. — 21. junija t. l. kegljanje za dobitke. Nadejati se je, da bodo dragoceni dobitki in prijazni prostori zelo prospešni društvu, ter naklonili društvenim namenom lep dobiček. Ako se pomisli, da je le edino tako društvo in najstarejše v Ljubljani, ki ima

izključljivo le človekoljubni namen, uže 10 let pred očmi, namreč podpirati uboge obrtnike, nij sedaj dvomiti, da občinstvo z mnogobrojno udeležbo pri kegljanji, nakloni društvu obilno podporo.

— (Savinsko učiteljsko društvo) ima svoj shod 3. t. m. v št. Petru v savinskej dolini. Pretresovalo se bode. 1. Potrditev zadnega zapisnika. 2. Zgodovina v ljudski šoli (dalje) g. Rad. Škoflek. 3. Botanika v narodni šoli; g. Vatroslav Cizelj. 4. Ekonomija; predava g. S. Meglič. 5. Berilo v narodnej šoli; pretresuje g. A. Leban. Vdeležitev bode obila; pričakujejo se tudi podporni udje. — Najvljudnejše k obili vdeležitvi tega zbora vabi: odbor.

— (Iz Šoštanja) na slovenskem Štajerskem se nam piše 30. maja, da se je v cinkovih jamah, katere je bil kupil visoki erar, uže začelo delati. Dozdaj je še malo delavcev, pa kmalu jih utegne več priti, ker so cinkove fužine v Celji toliko dozidane, da se letos lahko prične z delom. V Škalah blizu Šoštanja, kjer se je vrtalo na premog, je najden v globočini 3% sklad izvrstnega črnega premoga jake debelosti. Samo železnice nam je treba in razvilo se bode v naši lepi dolini obrtstvo, za katero se nahajajo tukaj vsi pogoji.

— (Iz posilne delavnice) v Ljubljani se nam poroča zanimiva vest, da 1. junija t. l. v bolnici tega zavoda nij bilo nobenega bolnika. Odkar je prisilna delavnica l. 1845 se napravila, tedaj v tridesetih letih njenega obstanka se kaj tacega še nij primerilo. Navadno je v kaznilnicah dosti bolehnih vsled zaprtja, če prav se skrbi za čiščenje zraka. Letos pa je izjemno dobro zdravje jetnikov.

— („Učiteljski Tovariš“) piše: „V deželni odbor je bil voljen gosp. dr. Zarnik namesto umrlega dr. Coste in potem tudi namesto ranjkega v deželni šolski svet. — Dr. Zarnik je ustanovnik pri „Narodni šoli,“ prijatelj učiteljem od časa njegovega javnega delovanja; ako se je lani nekaterim zameril, kaj zato, nam se nij; svojega liberalizma ne išče dr. Zarnik v samih frazah, to je pri marsikateri priliki pokazal, vzlasti lansko jesen v IX. seji 12. oktobra, ko je rekel, da se morda učitelji za svoj posel preveliko učé i dr., kar mu vsakdo pritrdi, ki hoče resnico povedati. Že ranjki Zavašnik je tirjal za seljske učence manj vednosti, kakor za mestne učitelje, in bila je tistega časa dvojna pripravnica za ljudske učitelje, kmali so bile vse šole nameštjene. — In tako je tudi dr. Zarnik v letošnjem zasedanji pokazal, da mora liberalizem nehati takrat, ko bi ljudstvo ne imelo od njega drugega, kakor čedalje večje davke. Kjer pojma manjka, pride o pravem času beseda, a ne tako pri dr. Zarniku, za pravi pojem tudi najde pravo besedo. Teda nij dvombe nad tem, da bi ne bil dr. Zarnik na pravem mestu; v druga vprašanja se tukaj ne spuščamo, ker nas v prvi vrsti ne brigajo.“

Razne vesti.

* (Nesrečna rodovina). Na Dunaji se je zadnjo sredo ostrupil zasebnik Miha Mavrargordato, rodom iz Atén. Uzrok tega samomora so nesrečne rodovinske razmere, Mavrargordato se je seznanil namreč pred 6. leti na Dunaji z lepim ljubeznivim dekletom, hčerjo nečega zasebnika, katero je pozneje

vzel za svojo ženo, in se z njo odpeljal v svojo domovino na Grško. Zakon njihov baš nij bil srečen, ker mož je bil dvakrat starejši od neveste, ali bil je neizmerno bogat in ona revna. Mogoče, da si je v starodavnih Atenah 24 letna ženica pomislila na Dunaj in — starše, s kratka zapustila je hišo svojega soproga, ter se odpeljala z otroci na Dunaj, kjer je od lanskega leta živeła pri starših. Mavragordato je brzo prišel zanjo na Dunaj a zastoj se je trudil, da bi jo pregovoril naj se vrne na Grško. Žena se je temu ustavljala in rekla, da se k svojemu možu, česar hud temperament je ona jako dobro poznala, ne vrne nikdar več. Zapuščeni mož se je peljal zopet v svojo domovino in je vendar le šestokrat prišel na Dunaj, ka bi ženo pregovoril naj gre z njim. Na Dunaji pak nikoli ni ostal dolgo. Tudi takrat je bil prišel po ženo svojo, ali ona ga niti slišati ni hotela. Ves potrt in zničen vzel je svoje utočišče k strupu. Samomorilec je oče 4 otrok, najstarejše dete je staro pet let, najmlajše pak 14 mesecev.

— (Angleška gledališča). V Londonu je sedaj 41 gledališč, pri katerih je 400 gledališčarjev in igralc. V celnem kraljestvu veliko britanskem je 230 gledališč in pri njih 2000 igralcev in igralc.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalesscière du Barry

v Londonu.

28 let uže je nij bolezn, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicini in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljanje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledičico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenice in je boljše, nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravilnih, brez vsake medicine, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Dr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castlestuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih oseb, se razpošilja na posebno zahtevanje zastoj.

Krati izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja, Bonn, 10. jul. 1852.

Revalesscière Du Barry v mnogih slučajih nagradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri driti in griži, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih, a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v skalni cevi, zaprtju, pri bolehnem bodenju v obistih in mehurji, trganju v mehurji i. t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsnih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalec in člen mnogo učenih družtev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revalesscière je ozdravila večletne i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam gled vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam. James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.

Izkušnja tajnega sanitetnega svetovaleca gosp. Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.

Ponavljaje izrekan gledé Revalesscière du Barry vsestransko, najboljše spričevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec. Spričevalo št. 76.921.

Obergimperm, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj pacient, ki je uže bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar použiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalesscière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik. Montona, Istra.

Učinki Revalesscière du Barry so izvrstni.

Ferd. Clausberger, c. kr. okr. zdravnik.

Št. 80.416. Gosp. F. V. Beneka, pravi profesor medicine na vseučilišču v Mariboru (Nemčija), piše v „Berliner Klinische Wochenschrift“ od 8. aprila 1872 to le: „Nikdar ne zabim, da je ozdravila enega mojih otrok le takozvana „Revalenta Arabica“ (Revalesscière). Dete je v 4. mesecu vedno več in več hujšalo, ter vedno bljuvalo, kar vsa zdravila nijšo bila v stanu odpraviti; toda Revalesscière ga je ozdravila popolnoma v 6 tednih.

Št. 79.810. Gospo vdovo Klemmovo, Düsseldorf, na dolgoletnem bolehnju glave in davljenju.

Št. 64.210. Markizo de Brehan, bolehal sedem let, na nespanju, treslici na vseh udih, shujšanju in hipohondriji.

Št. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanju dušnika, omotici i tiščanju v prsih.

Št. 75.970. Gospoda Gabriela Tešnerja, slušatelja višje javne trgovinske akademije dunajske, na skoro breznadejni prsni bolečini in pretresu čutnic.

Št. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprebavljenju, nespanju in hujšanju.

Št. 75.928. Barona Sigmo 10letne hramote na rokah in nogah i. t. d.

Revalesscière je 4krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na ceni, gledé hrane.

V plehastih pušicah po pol fanta 1 gold. 50 kr., 1 fant 2 gold. 50 kr., 2 fanta 4 gold. 50 kr., 5 fanta 10 gold., 12 fantov 20 gold., 24 fantov 36 gold., — Revalesscière-Biscuiten in pušicah 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalesscière-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wellfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Innsbruku Diechtl & Frank, v Celovecu P. Birnbacher, v Lenci Ludvig Müller, v Mariboru M. Morić, v Meranu J. B. Stockhausen, v Zagrebu v lekarnici usmiljenih sester, v Černewicah pri N. Snirhu, v Oseku pri Jul. Davidu, lekarju, v Gradcu pri bratih Oberranzmeyer, v Temešvaru pri Jos. v. Papu, mestnemu lekarju, pri C. M. Jahnerju, lekarju, v Varaždinu pri lekarju dr. A. Halterju, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarjih in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštinih nakaznicah ali povzetjih.

Uradno naznanilo.

2. junija 1875.

Javne dražbe: M. Starašincevo iz Preloke, 5. junija (I. Črnomelj). — Urše Štalcarjeve iz Srednjega gozda, 8. junija (I. Črnomelj). — Jos. Zajcevo iz Krobača, 11. junija (I. Ribnica). — Jurij Avguštinov, 9. junija (I. Kostanjevica).

Odpravljen konkurs: Pri firmi „Franc Cotman & Gril“ v Ljubljani.

Umrl v Ljubljani

od 28. do 31. maja:

Kat. Braun, dete c. kr. teleg. oficijala, 1 l., na črevesnem prehlajenju. — Jos. Perne, hišni pos., 45 l., na pijemiji. — Mar. Zark, fabr. delavka, 27 l., Fr. Perič, hlapec, 37 l., oba na jetiki. — Vikt. Nič, dete miz. pomočnika, 2 mes., na osepnicah. — Fr. Benoist de Limonet, soproga c. kr. podpolkovnika, 70 l., Karel bar. Neugebauer, penz. c. kr. uradnik, 72 l., oba na pljučnem opešanju. — Anton Benčan, konduktersko dete, 18 mes., na sušici. — Fr. Hausenblas, pens. c. kr. major, 80 l., na opešanju. — Krist. Reboljeva, dete kondukterjevo, 3 l., na vnetici grla. — Jos. Hromor, gostač, 74 l., na pljučnici. — Filip Markovič, v posilni delavnici, za tifusom. — Primož Škerjanec, berač, 53 l., za jetiko.

Tujci.

31. maja:

Evropa: Mandel iz Zadra. — Munk iz Dunaja. — Zupan iz Sevnice. Pri Slonu: Gutenfeld iz Dunaja. — Winders iz Pariza. — Deisinger iz Loke. — Baumgartner iz Postojne. — Palasch iz Gorice. — Schwarz iz Kroke. — Schuler iz Hradiške. Pri Maillet: gr. Atems iz Gradca. — Doleneec iz Dunaja. — Jakovec iz Liberce. — Kauders, Waserman iz Dunaja. Pri Zamorel: Longo iz Dunaja. — Rem iz Ljubljane.

J. N. Koceli

se zahvaljuje slavnemu p. n. občinstvu za skozi devet let izkazano mu zaupanje v trgovstvu z mešanim blagom v Gerbec-ovi hiši v Škofji Loki, in prosi, da bi mu to zaupanje tudi v njegovi novi prodajalnici (štacuni) v

Krenner-jevi hiši

v gornjem mestu ohranilo. Tako tudi naznanja, da mu je gospod Alojzij Krenner zalogo sulkna in kočev iz svoje tovarne za Škofjo Loko izročil. (181—2)

Pravo dolensko

bokal za 48 kr. (maren)

in 56

se toči v novi gostilni na velikem trgu h. št. 11 na dvorišču.

V Ljubljani, 24. maja 1875.

(182—2)

Matija Jelenc.

Dunajska borza 1. junija.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . . . 70 gld. 15 kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . . 74 " 50 "
1860 drž. posojilo . . . 111 " 50 "

Akcije narodne banke . . .	960	"	—
Kreditne akcije . . .	233	"	50 "
London . . .	111	"	35 "
Napol. . .	8	"	89 "
C. k. cekini . . .	5	"	26 1/2 "
Srebro . . .	102	"	—

Vabilo.

Bolnišno-podporno in oskrbovalno društvo v Ljubljani,

napravi

v prosep društvenih interesov

v gostilničnem vrtu gospoda G. Avra:

„pri belem konjiču“

kegljanje za dobitke.

Kegljanje se začne soboto 5. junija t. l. in se konča ponedeljek 21. junija t. l.; torej se more v tej dobi kegljati vsaki den neprenehoma od 9. ure zjutraj do 11. ure zvečer.

Odločeno je 7 krasno dekoriranih dobitkov in sicer:

I. dobitok	5 avstr. cekinov
II. "	3 " cekini
III. "	2 " cekina
IV. "	5 srebr. goldin.
V. "	3 " "
VI. "	2 " "
VII. "	1 " "

Vrhu tega se podeli še juks-dobitek. — Vloga za p. t. gospode udeležnike iznaša

20 kraja. za eno serijo.

Gledé tako humanitarnega namena društvenega, se dovoljuje podvzetje priporočati splošnej podpori in najuljudnej vabiti k obilnej udeležbi pri tem kegljanju.

Ljubljana, 1. junija 1875.

(186—1)

Vodstvo.

Piccolijeva lekarna „k angelju“.

Farmacijske specialitete

Gabriel Piccolija,

lekarka v Ljubljani, na dunajske cesti.

Anaterinova ustna voda in zobni

prašek. Boljši, nego vsaka druga zobna voda in zobni prašek, pravo sredstvo zoper zoboból in ustne bolezni, zoper gnjilobo in mahanje zob, zoper difteritis ali vnetico grla in skorbut, prijetnega duha in okusa, krepi dalje zobno meso, in je sploh neprimerljivo sredstvo za čiščenje zob. Kedor ga enkrat poskusi, dal mu bode gotovo prednost, vzlic vsim enakim izdelkom. 1 steklenica 60 kr., 1 škatlja 40 kr.

Ribje olje, pošiljano na ravnost iz mesta Bergen na Norveškem, brezokusno in ne slabodiseče, 1 originalna steklenica 80 kr.

Pravi sajdlincev pulver. Nareja se z čisto kemičnih tvarin. 1 škatlja 80 kr., 1 tucat škatelj 6 gold. 60 kr.

Pravo vinsko žganje z soljo, v pomoč bolehnemu človeštvu, pri vsih notranjih in vnanjih prisadiah, zoper večino boleznij, posebno za vsakovrstne rane itd. 1 steklenica 40 kr.

Elikzir iz Kine in Koke. Najboljši do sedaj znani želodečni likér. Pospešuje cirkulacijo in prebavljanje, ter različne organe in ude z nova okrepi in oživi. 1 steklenica 80 kr.

Glycerin-Crème, je posebno izborno sredstvo zoper razpokane ustnice in kožo na rokah. 1 flacon 30 kr.

Lancaster-lilijna voda. Toaletni zaklad. Specijalno, da se ohrani koža krasna, nježna in mehka, se jej daje prednost pred vsemi umivalnimi vodami, lepotežjem in lepotežnim sredstvom, katera so čisto škodljiva. 1 steklenica 1 gold.

Rajževi pulver. Izključivo iz vegetabilnih tvarin, posebno zdrav za kožo, katerej podeli izvorno brhkost in čvrstost, kar se nahaja le pri mladini. 1 paket 10 kr., 1 škatlja 40 kr.

Sok iz Tamarinde. Po mrzlih sredstvih iztlačen. Učinkuje znamenito krepilno in olajšajoče. 1 steklenica 40 kr.

Neizmotljivo sredstvo zoper mrzlico. Učinek tega léka je dokazana istina in vsaki bolnik, ki je lék uže poskusil sam na sebi, se bode radostno prepričal, da je najmočnejše in zanesljivše sredstvo do sedaj znanih zoper ponavljajočo se mrzlico. 1 steklenica 80 kr.

Naročila se izvršujejo vračajočoj se pošto proti poštnemu povzetju. (132—25)